

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 66. ТОМ 3
ISSUE 66. VOLUME 3

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 21.09.2023 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомя]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип. 66. Том 3. – 316 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пантюк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрів І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гриценко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габілітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомя І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Лазурко І.М.** – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Маршалек-Кова Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантюк Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Степик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначікова Марія** – доктор наук (дос. ССс., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (032 – Історія та археологія).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомя І.М.
Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2023
© Пантюк М.П., Душний А.І., Зимомя І.М., 2023

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 11 from 21.09.2023)

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. – Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2023. – Issue 66. Volume 3. – 316 p.

The journal is intended for all interested in high school pedagogy, philology, art, and history.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Ilnytskyi** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Andriev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **T. Batiuk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Baukova** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Lviv National University); **I. Bermes** – Doctor of Arts, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomria** – Doctor of Philology, Professor (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Uzhhorod National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **L. Lazurko** – Doctor of History, Professor; **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiv** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Medvid** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhyska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ivan Franko State Drohobych Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **R. Popp** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University); **I. Stashevska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **A. Stashevskyi** – Doctor of Arts, Professor (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **Y. Stetsyk** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., PhD.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Futala** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Ustymenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **H. Yavorska** – Doctor of Education, Professor (International Humanitarian University); **B. Yanyshyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University).

The collection is included in such international databases as **Index Copernicus International**.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 № 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 30.11.2021 № 1290 (annex 3), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on historical sciences (032 – History and Archeology).

Print media registration certificate «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers» series KV № 19906-9706P dd. 14.05.2013.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.apfn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomrya.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@apfn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2023
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya, 2023

УДК 378.091.33-027.22:784.022.82]:005.336.5
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-3-36>

Катерина ЦИМБАЛ,
orcid.org/0000-0002-0196-3170
старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) k.tsymbal@kubg.edu.ua

Сергій ЦИМБАЛ,
orcid.org/0009-0004-9581-7431
старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) s.tsymbal@kubg.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ДОСВІДУ СТУДЕНТІВ-ВОКАЛІСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ СТУДІЙНОГО ПРАКТИКУМУ

У статті науково обґрунтовано значення навчального курсу «Студійний практикум» у формуванні професійного досвіду студентів-вокалістів в умовах університетської освіти. Проаналізовано наукові праці з досліджуваної проблеми. З'ясовано сутність понять «досвід» та «професійний досвід». Виявлено особливості роботи співака у студії звукозапису. Наведено мету і зміст студійного практикуму як дисципліни за вибором студента. Охарактеризовано специфіку освітньої діяльності студента (як вокаліста і звукорежисера) у навчальній студії звукозапису. Визначено функціональні складові професійної студії звукозапису та фахові компетенції звукорежисера і звукоінженера. Окреслено основні аспекти формування професійного досвіду студентів-вокалістів на заняттях студійного практикуму (вокально-виконавський, звукорежисерський, комунікативний). Визначено педагогічні умови, які забезпечують ефективність формування професійного досвіду майбутніх виконавців та викладачів сольного співу на заняттях студійного практикуму: 1) зацікавленість студентів сучасними технологіями студійного звукозапису та бажання опанувати навички звукорежисури; 2) кореляція змісту вокальної підготовки студентів з вимогами щодо ІТ-компетентності у галузі музичного мистецтва; 3) поетапне опанування навичок роботи із студійною апаратурою та готовність застосовувати їх у вокально-виконавській та вокально-педагогічній діяльності. Доведено педагогічну доцільність студійного практикуму у фаховій підготовці студентів-вокалістів в університеті. Сформульовано висновки: 1) студійний практикум є актуальною складовою фахової підготовки сучасних вокалістів-виконавців та викладачів сольного співу в університеті; 2) освітній процес у навчальній студії звукозапису спрямований на вдосконалення вокально-виконавських умінь у взаємозв'язку з елементарними навичками звукорежисури та мастерингу; 3) студійний практикум є творчою лабораторією, у якій студенти-вокалісти мають змогу опанувати навички роботи з мікрофонами різних типів та набути досвіду репетиційної роботи.

Ключові слова: студент-вокаліст, професійний досвід, студійний практикум, студія звукозапису, університетська освіта.

Kateryna TSYMBAL,
orcid.org/0000-0002-0196-3170
Senior Lecturer at the Department of Instrumental Performance Skills
Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv, Ukraine) k.tsymbal@kubg.edu.ua

Sergiy TSYMBAL,
orcid.org/0009-0004-9581-7431
Senior Lecturer at the Department of Instrumental Performance Skills
Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv, Ukraine) s.tsymbal@kubg.edu.ua

FORMATION OF PROFESSIONAL EXPERIENCE OF VOCAL STUDENTS IN THE STUDIO WORKSHOP

The article scientifically substantiates the importance of the training course «Studio Workshop» in the formation of professional experience of vocal students in the context of university education. The scientific works on the problem under study are analyzed. The essence of the concepts of «experience» and «professional experience» is clarified. The features

of the singer's work in the recording studio are revealed. The purpose and content of the studio workshop as a discipline of the student's choice are presented. The specifics of a student's educational activity (as a vocalist and sound engineer) in a recording studio are characterized. The functional components of a professional recording studio and the professional competencies of a sound engineer are defined. The main aspects of the formation of professional experience of students-vocalists in the studio workshop (vocal-performance, sound engineering, communication) are outlined. The pedagogical conditions that ensure the effectiveness of the formation of professional experience of future performers and teachers of solo singing in the studio workshop are determined: 1) students' interest in modern studio recording technologies and desire to master sound engineering skills; 2) correlation of the content of vocal training of students with the requirements for IT-competence in the field of music; 3) gradual mastery of skills in working with studio equipment and readiness to apply them in vocal performance and vocal pedagogical activities. The pedagogical expediency of the studio workshop in the professional training of vocal students at the university is proved. Conclusions are formulated: 1) the studio workshop is a relevant component of the professional training of contemporary performing vocalists and teachers of solo singing at the university; 2) the educational process in the recording studio is aimed at improving vocal and performance skills in conjunction with basic sound engineering and mastering skills; 3) the studio workshop is a creative laboratory where vocal students can master the skills of working with different types of microphones and gain experience in rehearsal work.

Key words: student vocalist, professional experience, studio workshop, recording studio, university education.

Постановка проблеми. Професіоналізм сучасного вокаліста як виконавця й педагога визначається не тільки рівнем володіння вокальною технікою та сценічною майстерністю, але і здатністю застосовувати інформаційні комп'ютерні технології у репетиційному процесі та освітній діяльності, що відповідає сучасним вимогам до митців та викладачів музично-виконавських дисциплін.

Засвоєння традицій вітчизняної вокальної школи (академічної та естрадної) є лише однією із складових фахової підготовки студентів-вокалістів в університеті, яка має реалізуватись у нових умовах освітньої діяльності – у навчальних центрах виконавської майстерності та навчальних студіях звукозапису. Цей аспект вокального навчання студентів є малодослідженим та потребує розроблення нових навчальних курсів, засвоєння яких спрямоване на формування практичного досвіду роботи вокаліста із студійною апаратурою та музично-інформаційними технологіями, що забезпечить швидку адаптацію майбутніх співаків і викладачів вокальних дисциплін до практичної концертно-виконавської і педагогічної діяльності.

Недостатня теоретична розробленість проблеми формування у студентів-вокалістів професійного досвіду на заняттях студійного практикуму обумовила *актуальність* нашого дослідження.

Аналіз досліджень. Вітчизняними і зарубіжними науковцями, педагогами-практиками та митцями досліджено особливості роботи співака у студії звукозапису (О. Марцинківський), науково обґрунтовано сутність звукового дизайну на прикладі роботи студії звукозапису «Skywalker sound» (О. Чупринський), запропоновано методи комплектації домашньої студії звукозапису (А. Іванюра) та використання програм-секвенсорів і графічних редакторів у навчальному процесі (К. Цимбал, С. Цимбал), надано поради щодо запису, аранжування та зведення музичного мате-

ріалу на персональному комп'ютері (R. Petelin, Yu. Petelin). Теоретичний матеріал та практичні рекомендації з обладнання сучасних студій звукозапису, технічних характеристик апаратури та професійних функцій фахівців наведено на сайтах відомих музичних компаній і студій звукозапису, музичних продюсерів і музикантів.

Водночас, проблема формування професійного досвіду студентів-вокалістів у навчальних студіях звукозапису ще недостатньо досліджена, що й визначило напрям нашого наукового пошуку.

Мета статті – науково обґрунтувати значення навчального курсу «Студійний практикум» у формуванні професійного досвіду студентів-вокалістів в умовах університетської освіти.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проблеми формування професійного досвіду вокалістів у процесі фахової підготовки передбачає визначення сутності понять «досвід» і «професійний досвід», а також виокремлення складових професійного досвіду вокаліста, які можливо сформулювати у студентів на заняттях студійного практикуму.

Ф. Канак розглядає *досвід* як важливий, історично наскрізний елемент пізнавальної і практичної діяльності; як одну із форм фіксації, збереження та передавання знання у процесі комунікації; як емпіричне знання, здобуте у процесі життєдіяльності, практики, виробництва; як інтуїтивно експліковане із практики знання; як систему навичок до певної діяльності і підсумковий результат цілеспрямованої діяльності, яка потім використовується як загальна світоглядно-теоретична й методологічна основа суб'єкт-об'єктної взаємодії (Канак, 2002). Автор зазначає, що з досвідом як категорією, що входить до структури діяльності, тісно пов'язані проблеми співвідношення традицій і новаторства у творчості, внутрішніх і зовнішніх чинників розвитку науки тощо.

Саме ця теза є актуальною для формування професійного досвіду вокалістів, інструменталістів і диригентів, у творчій діяльності яких мають органічно поєднуватися традиції музичного виконавства із сучасними вимогами щодо естетики, форми, стилю і технічної майстерності.

Первинний професійний досвід науковці визначають як елементарну форму відбиття професійної діяльності, що є сукупністю отриманих раніше знань про сутність професійних стосунків та понять, сформованих елементарних професійних умінь і навичок, а також виступає необхідною умовою для подальшого їх збагачення (Мачуський, 2010: 258).

Відтак, досвід освітньої діяльності студентів-вокалістів за своєю сутністю є первинним професійним досвідом, оскільки передбачає опанування фахових компетенцій (знань, умінь, навичок, професійних якостей, спеціальних здібностей тощо), необхідних для подальшої педагогічної та концертно-виконавської діяльності.

Ураховуючи необхідність формування професійного досвіду студентів-вокалістів у навчальній студії звукозапису, у Київському університеті імені Бориса Грінченка до вибіркового компонента освітньо-професійної програми підготовки магістрів музичного мистецтва зі спеціальності «Сольний спів» внесено навчальний курс «Студійний практикум», на заняттях з якого створюються сприятливі умови для інтеграції та практичної реалізації фахових знань і вмінь, набутих у класах ІКТ у галузі музичного мистецтва, сольного співу, вокальної імпровізації, ансамблевого класу, методики викладання сольного співу у вищій школі (Освітньо-професійна програма, 2021).

У розробленні змісту цієї навчальної дисципліни ми врахували ті аспекти роботи студентів у студії звукозапису (як вокалістів та звукорежисерів), які необхідні їм для навчальної та подальшої педагогічної роботи у класі сольного співу, для формування навичок роботи з мікрофонами різних типів та якісної комп'ютерної обробки й запису музичного матеріалу.

Освітній контент навчального курсу «Студійний практикум» ми визначили відповідно до його мети – ознайомлення студентів із можливостями сучасних студій звукозапису для запису вокалу, набуття початкових умінь роботи з програмами-секвенсорами та оволодіння навичками роботи із студійною апаратурою. Теми змістових модулів відображають послідовне засвоєння студентами основних понять курсу та практичних навичок роботи вокаліста у студії звукозапису. *Тема 1:* Технічне оснащення та функції студії звукоза-

пису. Цифрові технології. Підготовка фонограм. Голос, діапазон, вокальні регістри, типи співацького голосу. *Тема 2:* Майстерня продюсера. Художній намір та відтворення. Посил та зворотній зв'язок. Просодія. *Тема 3:* Ознайомлення та робота з мікрофонами різних видів. Динамічні та конденсаторні мікрофони, їх технічні характеристики та принципи роботи. Підбір мікрофона для різних типів голосів. *Тема 4:* Фізичне розміщення вокаліста у студії та панорамування вокального міксу. Вирівнювання частот. Криві Флетчера-Мансона. Параметричний та графічний EQ. *Тема 5:* Базове редагування вокалу в DAW. Auto-Tune, Melodyne чи WaryAudio. Еквалізація. Контури рівної гучності. Монтаж за часом. Редагування висоти тону. Програмні продукти для редагування вокалу. *Тема 6:* Вокальне міксування в DAW. Запис окремих партій. Натуральне подвоєння (Natural Doubling). Природне розширення. *Тема 7:* Послідовна та паралельна обробка. FX-треки. Часові ефекти в DAW. Реверберація. Ділей. *Тема 8:* Штучне розширення в DAW. Штучне подвоєння (Artificial Doubling). Дублювання треків. Затримка в 1 мс та панорамування. Розведення голосів. *Тема 9:* Поняття мастерингу звукової продукції. Загальні принципи зведення у стерео. Використання апаратних пристроїв для зведення та мастерингу. Референсні треки. Розділення каналів, створення Треків-папок та FX-треків, групування та розгрупування треків. Використання апаратних пристроїв для зведення та мастерингу. Еквалайзер, лімітер, компресор, максимайзер, ділей, ревербератор. Апаратні синтезатори. Midi-пристрої. *Тема 10:* Обробка аудіотреків та треків VSTi. Audio Part Editor, Sample Editor. Audio Event, Regions, Scale. Використання обробок, панорамування, підбір гучності треків, використання ефектів. *Тема 11:* Історія обробки та статистика аудіоданих. Використання аналізаторів спектру аудіосигналу. *Тема 12:* Експортування зведеної композиції (Студійний практикум, 2023).

Засвоєння означеного навчального матеріалу дає змогу студентам набути досвіду роботи з програмами-секвенсорами для обробки звуку, опанувати основні етапи запису вокального твору у студії, ознайомитись із функціональними складовими студії звукозапису та структурою звукового тракту. Працюючи з електрообладнанням на заняттях студійного практикуму, студенти обов'язково дотримуються вимог техніки безпеки.

На практичних аудиторних заняттях та в процесі самостійної роботи студенти здійснюють пошук необхідної інформації в мережі Інтернет та опрацьовують спеціальну літературу, вчать

комутувати студійне обладнання та опановують елементарні навички роботи звукорежисера, здійснюють накопичення, зведення та мінімальний мастеринг музичної інформації, аналізують результати самостійної роботи.

Проведення занять зі студійного практикуму не обмежується означеними видами навчальної роботи. Студенти виконують роль не тільки звукорежисера, але і соліста-вокаліста та бек-вокаліста. Цей вид роботи у навчальній студії звукозапису має свої особливості. Студенти, які навчаються у класі естрадного вокалу, вже мають досвід роботи з мікрофонами різних типів. А от студентам академічної спеціалізації доводиться опановувати ці навички безпосередньо на заняттях практикуму. При цьому слід пам'ятати, що спів у мікрофон на концертній естраді та робота вокаліста зі студійними мікрофонами – це дещо різні речі. Незважаючи на можливість комп'ютерної обробки записаної вокальної партії, студенти-академісти мають засвоїти специфіку вимови приголосних та артикуляції голосних звуків у процесі співу в мікрофон, дотримуючись художньої доцільності та сучасної естетики вокального виконавства.

Проведення практичних занять у малих групах (до десяти осіб) дає змогу студентам аналізувати роботу один одного, міняючись ролями (вокаліст ↔ звукорежисер). Корисним для набуття студентами цього досвіду є спостереження та аналіз роботи своїх викладачів у студії звукозапису.

Педагогічні поради молодим співакам щодо студійного запису дає народний артист України О. Марцинківський, рекомендуючи перед початком співу звертати увагу на такі деталі: провітрене приміщення та комфортна температура; чисте інтонування та контроль за якістю звучання свого голосу в навушниках (щоб уникнути зайвого форсування звуку, коли акомпанемент звучить голосно); під час налаштування апаратури не слід співати багато, щоб не втратити свіжість голосу (Марцинківський, 2020). Цих порад ми дотримуємось у студійній роботі зі студентами-вокалістами.

Педагогічно доцільним для формування професійного досвіду майбутніх солістів-вокалістів та викладачів сольного співу є відвідання професійних студій звукозапису та спостереження за роботою її фахівців. Це допоможе студентам не тільки відчутти атмосферу реальної студійної творчості, але й опанувати професійний тезаурус та засоби невербальної комунікації, якими користуються звукорежисери під час звукозапису.

Охарактеризуємо інтелектуально-творчий склад персоналу студії. Звукорежисер – це фахівець, який здійснює процес звукозапису, проводить

пробні записи звуку, виконує синхронізацію та монтаж, забезпечує якість звуку, контролює динаміку, чистоту звучання тощо. Робота звукоінженера студії звукозапису є більш вузькоспеціалізованою та полягає у зведенні й мастерингу звукового матеріалу. Цього фахівця ще називають міксинг-інженером та мастеринг-інженером. На стадії міксингу звукоінженер має звести разом записані окремо вокальні партії та інструменти в єдине ціле, забезпечивши при цьому технічну досконалість і художню гармонійність усього треку.

Увагу студентів звертаємо також і на матеріально-технічну базу студії. Професійна студія звукозапису (*Recording Studios*) – це спеціальне приміщення (або установа, яка має таке приміщення), обладнане відповідним устаткуванням, створеним для запису та обробки звуку. Приміщення студії звукозапису складається із кімнат для запису, кімнати звукоінженера (а в окремих випадках – із кімнати для прослуховування), музичних інструментів. До приміщень, де безпосередньо проводять звукозапис, висуваються спеціальні вимоги: звукоізоляція та звукопоглинання. Традиційно звукопоглинання досягається за рахунок кріплення на стіни і стелю спеціальних звукопоглинальних матеріалів, які мають високий показник гасіння аудіохвиль на певних частотах, що перешкоджає натуральній реверберації (відлунню). Для звукоізоляції приміщень, де проводять запис вокалу, використовують поролон, ватин, акустичні панелі, килимове покриття підлоги, тобто матеріали, які добре поглинають звук у діапазоні від 3 кГц до 9–10 кГц. У приміщеннях, де проводиться запис ударних інструментів або контрабаса чи бас-гітари, використовують спеціальні композитні панелі для поглинання низьких і субнизьких частот.

Устаткування студії звукозапису складається із приладів, які перетворюють звукові коливання на електричний сигнал (мікрофони, звукознімачі), обробляють звук (мікшери, сигнальні процесори, компресори, комп'ютерні плагіни тощо), записують звук (жорсткі диски, DAT-магнітофони, аналогові звукозаписні пристрої) та відтворюють звук (студійні монітори, студійна акустика, студійні навушники). Функція студійних моніторів полягає не лише у контролі процесу звукозапису. Важливим інструментом вони (монітори) стають на етапах зведення та мастерингу, оскільки без них неможливо почути цілісну картину звуку та налаштувати частотний баланс.

Щодо мікрофонів, то у студіях звукозапису в основному використовують конденсаторні, стрічкові й динамічні мікрофони. Вони відрізняються

своїми частотними динамічними характеристиками, чутливістю та спрямованістю. Вокальні мікрофони, як правило, є конденсаторними або стрічковими, побудовані на великій мембрані, мають підвищений динамічний і частотний діапазон і високу чутливість (малий час відгуку). Найпоширенішими та універсальними є конденсаторні мікрофони, оскільки вони у процесі роботи добре усувають зайві шуми, чітко передають увесь спектр частот – високих, середніх та низьких. Стрічкові студійні мікрофони – це вироби преміум-класу, які надають голосу теплого і м'якого звучання. Вони є високобюджетними, потребують бережливої експлуатації, тому рідше застосовуються (у порівнянні з іншими різновидами). Динамічні мікрофони (доступніші за ціною та більш стійкі до звукового тиску) застосовують для запису ударних і духових інструментів, а також для зняття звуку з гітарних комбів.

Невід'ємною складовою студійного обладнання є мікшерний пульт – електронний пристрій (цифровий або аналоговий), який обробляє звукові дані. Він «змішує» (міксує) декілька вхідних сигналів та подає результат на вихід. Весь процес роботи мікшерного пульта із сигналами можна умовно поділити на кілька етапів: прийняття сигналу від джерела звуку; його балансування; обробка; змішування («сумування») на виході у кінцевий сигнал. Деталі цього процесу вивчаються студентами на практичних аудиторних заняттях зі студійного практикуму.

Студенти мають знати, що в домашній студії звукозапису можна використовувати віртуальний мікшерний пульт – спеціальну комп'ютерну програму (утиліту), яка не може повністю замінити якісний мікшер, але допоможе навчитися працювати з ним. Віртуальні студійні технології (VST) уможливили перенесення реальних інструментів і ефектів у віртуальне середовище та перетворили комп'ютер на потужну студію звукозапису. Спеціальні програмні модулі (плагіни) імітують роботу аналогових ефектів і музичних інструментів. Це спростило музикантам-початківцям вхід до музичної індустрії. То ж, комп'ютери, на яких студенти виконують завдання для самостійної роботи зі студійного практикуму, мають бути оснащені потужними процесорами, звуковими картами, MIDI-клавіатурами та спеціальними програмами й додатками до них.

З урахуванням специфіки освітньої діяльності у навчальній студії звукозапису ми визначили основні *аспекти формування професійного досвіду* студентів-вокалістів на заняттях студійного практикуму:

1. Вокально-виконавський аспект передбачає засвоєння студентами специфіки роботи співака зі студійним мікрофоном, що потребує застосування певного типу співацького дихання, атаки звука, звуковедення, дикції та артикуляції відповідно до характеру вокального твору, стилю вокального виконавства (академічного, естрадного, джазового, рок-, фолк- тощо) та художнього задуму композиції.

2. Звукорежисерський аспект спрямований на формування у студентів знань щодо функцій і технічних можливостей студійного обладнання (цифрового й аналогового), опанування технології звукозапису, зведення та кінцевого монтажу звукової доріжки, розуміння сутності елементарного аранжування твору, знання фізики звука й акустики, розуміння фізіології сприйняття звука слухачем.

3. Комунікативний аспект забезпечує формування у студентів-вокалістів досвіду професійного спілкування у студії звукозапису та опанування фахово необхідних засобів комунікації – вербальних (словесні пояснення звукорежисера, постановка завдань для вокаліста щодо роботи зі студійним мікрофоном, індивідуальним моніторингом тощо) та невербальних (сигнальні жести, міміка, погляд тощо).

Педагогічними умовами, які забезпечують ефективність формування професійного досвіду студентів-вокалістів на заняттях студійного практикуму, ми визначили: 1) зацікавленість студентів сучасними технологіями студійного звукозапису та бажання опанувати навички звукорежисури; 2) кореляція змісту вокальної підготовки студентів з вимогами щодо IT-компетентності у галузі музичного мистецтва; 3) поетапне опанування навичок роботи із студійною апаратурою та готовність застосовувати їх у вокально-виконавській та вокально-педагогічній діяльності.

Отже, вивчення студентами-вокалістами вибіркової навчальної дисципліни «Студійний практикум» є педагогічно доцільним, оскільки спрямоване на засвоєння різних аспектів фахової діяльності та формування професійного досвіду в умовах університетської освіти.

Висновки. Проведене наукове дослідження дає підстави для таких висновків: 1) студійний практикум є актуальною складовою фахової підготовки сучасних вокалістів-виконавців та викладачів сольного співу в університеті; 2) освітній процес у навчальній студії звукозапису спрямований на вдосконалення вокально-виконавських умінь у взаємозв'язку з елементарними навичками звукорежисури та мастерингу; 3) студійний практикум є творчою лабораторією, у якій студенти-вокалісти мають змогу опанувати навички роботи з мікрофонами різних типів та набути досвіду репетиційної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудіостудія. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Аудіостудія> (дата звернення: 10.08.2023).
2. Іванюра А. Домашня студія звукозапису з нуля. URL : <https://ivaniura.org.ua/studio/daw-vst/home-music-studio-from-scratch> (дата звернення: 09.08.2023).
3. Канак Ф. Досвід. *Філософський енциклопедичний словник* / В. І. Шинкарук (гол. редкол.). Київ : Абрис, 2002. С. 169–170.
4. Марцинківський О. Молодий співак і студія звукозапису: педагогічні поради. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич : ДДПУ імені Івана Франка, 2020. Вип. 29. Том 5. С. 139–143.
5. Мачуський В. В. Теоретичний аналіз поняття первинного професійного досвіду учнів. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. Кіровоград, 2010. Вип. 14. Кн. 1. С. 251–259.
6. Освітньо-професійна програма 025.00.02 «Сольний спів» (рівень вищої освіти – другий (магістерський), галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 025 «Музичне мистецтво»). Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 14 с.
7. Студійний практикум : робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми 025.00.02 «Сольний спів» / розроб. Цимбал К. О. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 15 с.
8. Студії звукозапису. *Індиго М'юзік*. URL : <http://www.indigo-music.com.ua/info/articles/theory-and-practice/108/> (дата звернення: 11.08.2023).
9. Хто є хто на студії звукозапису. URL : <https://noizr.com/ua/articles/hto-ye-hto-na-studii-zvukozapisu-rozbir-iz-tore-ster-na/:1688> (дата звернення: 10.08.2023).
10. Цимбал К. О., Цимбал С. В. Використання програм секвенсорів та графічних редакторів у навчальному процесі. *Конкурентоспроможність вищої освіти України в умовах інформаційного суспільства*. Чернігів, 2018. С. 141–143.
11. Цимбал К. О., Цимбал С. В. Можливі комплектації домашньої студії звукозапису. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації*. Переяслав, 2021. Вип. 70. С. 141–143.
12. Чупринський О. С. Студія звукозапису «Skywalker sound» як розробник звукового дизайну. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2019. № 40. С. 33–38.
13. Petelin R., Petelin Y. PC Music Home Studio: Secrets, Tips, & Tricks. Wayne : A-LIST, 2002. 640 p.

REFERENCES

1. Audiostudiia (2023). [Audio studio]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Аудіостудія> (date accessed: 10.08.2023) [in Ukrainian].
2. Ivaniura A. (2023). Domashnia studiia zvukozapysu z nulia [Home recording studio from scratch]. URL: <https://ivaniura.org.ua/studio/daw-vst/home-music-studio-from-scratch> (date accessed: 09.08.2023) [in Ukrainian].
3. Kanak F. (2002). Dosvid. *Filosofskiy entsyklopedychnyi slovnyk* [Experience. *Philosophical encyclopedic dictionary*] / V. I. Shynkaruk (hol. redkol.). Kyiv : Abrys. 169–170 [in Ukrainian].
4. Martsynkivskiy O. (2020). Molodyi spivak i studiia zvukozapysu: pedahohichni porady [A Young Singer and a Recording Studio: Pedagogical Advice]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Drohobych : DDPU imeni Ivana Franka. 29 (5). 139–143 [in Ukrainian].
5. Machuskyi V. V. (2010). Teoretychnyi analiz poniattia pervynnoho profesiinoho dosvidu uchniv [Theoretical analysis of the concept of primary professional experience of students]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi*. Kirovohrad. 14 (1). 251–259 [in Ukrainian].
6. Osvitno-profesiina prohrama 025.00.02 «Solnyi spiv» (2021) [Educational and professional program 025.00.02 «Solo Singing»] (riven vyshchoi osvity – druhyi (mahisterskyi), haluz znan 02 «Kultura i mystetstvo», spetsialnist 025 «Muzychne mystetstvo»). Kyiv : Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka. 14 s. [in Ukrainian].
7. Studiinyi praktykum (2023) [Studio Workshop] : robocha prohrama navchalnoi dystsypliny dlia studentiv spetsialnosti 025 «Muzychne mystetstvo» druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity osvitnoi prohramy 025.00.02 «Solnyi spiv» / rozrob. Tsymbal K. O. Kyiv : Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka. 15 s. [in Ukrainian].
8. Studii zvukozapysu (2023) [Recording studios]. *Indyho Miuzik*. URL : <http://www.indigo-music.com.ua/info/articles/theory-and-practice/108/> (date accessed: 11.08.2023) [in Ukrainian].
9. Khto ye khto na studii zvukozapysu (2023) [Who's who in the recording studio]. UR: <https://noizr.com/ua/articles/hto-ye-hto-na-studii-zvukozapisu-rozbir-iz-tore-ster-na/:1688/> (date accessed: 10.08.2023) [in Ukrainian].
10. Tsymbal K. O., Tsymbal S. V. (2018). Vykorystannia prohram sekvensoriv ta hrafichnykh redaktoriv u navchalnomu protsesi [Using sequencer programs and graphic editors in the educational process]. *Konkurentospromozhnist vyshchoi osvity Ukrainy v umovakh informatsiinoho suspilstva*. Chernihiv. 141–143 [in Ukrainian].
11. Tsymbal K. O., Tsymbal S. V. (2021). Mozhlyvi komplektatsii domashnoi studii zvukozapysu [Possible configurations of a home recording studio]. *Tendentsii ta perspektyvy rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsii*. Pereiaslav. 70. 141–143 [in Ukrainian].
12. Chuprinskyi O. S. (2019). Studiia zvukozapysu «Skywalker sound» yak rozrobnik zvukovoho dyzainu [«Skywalker sound» recording studio as a sound design developer]. *Visnyk KNUKIM. Seriya «Mystetstvoznavstvo»*. 40. 33–38 [in Ukrainian].
13. Petelin R., Petelin Y. (2002). PC Music Home Studio: Secrets, Tips, & Tricks. Wayne : A-LIST. 640 p.

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Володимир МЕЛЬНИК ЗАРУБІЖНА ІСТОРІОГРАФІЯ АРМІЙСЬКОЇ АВІАЦІЇ США: СУЧАСНІ ПІДХОДИ.....	4
Володимир МИРОШ БОГДАН БАРВІНСЬКИЙ ТА МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ: СПРОБА РЕКОНСТРУКЦІЇ ВЗАЄМИН.....	9
Наталія ЧУПРІНОВА, Ірина СЕВРУК, Юлія СОКОЛОВСЬКА ЗНАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ СИМВОЛІКИ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ІСТОРИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ПАТРІОТИЗМУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	17

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Anna SAFRONOVA, Olena SAFRONOVA, Valeriy SAFRONOV FEMENOLOGICAL FEATURES OF CONTEMPORARY UKRAINIAN “ZINES” AND THEIR DEVELOPMENT IN THE UKRAINIAN ART SPACE.....	23
Олена СВІТЛИЧНА, Ірина УДРІС, Олена ЗАЛЕВСЬКА ЗБІРНО-РОЗБІРНІ ФОРМИ НОВОРІЧНИХ ЯЛИНОК ЯК ЧАСТИНА ФОРМОТВОРЧОЇ ПАПЕРОПЛАСТИКИ.....	32
Юлія СКИБА КОЛАБОРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ В ТАНЦЮВАЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД 2022–2023 РОКУ.....	42
Ірина СКОРИК МОДНА ФОТОГРАФІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА..	49
Олександр СОЛДАТЕНКО ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО МИСТЕЦТВА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СОЦІОКУЛЬТУРНУ СФЕРУ В УКРАЇНІ.....	55
Петро СТРИЖИБОРОДА ГІТАРНА ТВОРЧІСТЬ ШТЕПАНА РАКА ЯК УТІЛЕННЯ «ОБРАЗУ СВІТУ».....	61
Sun YUAN ВОКАЛЬНА ІМПРОВІЗАЦІЯ В ПОП-МУЗИЦІ: НА ПРИКЛАДІ РОК-Н-РОЛУ.....	68
Люція ЦИГАНЮК ЗАСАДИ ХУДОЖНЬОГО СВІТОГЛЯДУ В. БІБІКА В ПРОЄКЦІЇ НА ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ПРІОРИТЕТИ КОМПОЗИТОРА.....	73
Лі ЦЯН ІТАЛІЙСЬКА ОПЕРНА АНТРЕПРИЗА В КИТАЇ КІНЦЯ ХVIII – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ.....	80
Василь ЧЕПЕЛЮК, Світлана ПАНАСЮК, Наталія КОЦЮРБА «ЗИМОВА ПОДОРОЖ» ФРАНЦА ПЕТЕРА ШУБЕРТА У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ТА ВИКОНАВСЬКИЙ АСПЕКТИ.....	86
Цзеюй ЧЖАН ОБРАЗ ЛІРИЧНОГО ГЕРОЯ В КАМЕРНО-ВОКАЛЬНИХ ЦИКЛАХ В. СІЛЬВЕСТРОВА.....	94

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Алла РЕНСЬКА, Дмитро ТЕРЯЄВ ПРИГОЛОСНІ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ФОНЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ).....	100
Євген РЕУТОВ МОВА ОБРАЗІВ ЧХАЯВАДА (ТРАДИЦІЇ І НОВАТОРСТВО В ПОЕЗІЇ ГІНДІ ХХ СТОЛІТТЯ).....	107

Mariia SEVASTIUK (MIS)TRANSLATING IRONY: CHALLENGES OF RENDERING IRONIC STATEMENTS OF AMERICAN CONFRONTATIONAL POLITICAL DISCOURSE IN UKRAINIAN TRANSLATION...	112
Ольга СЕМЕНЮК ALTER EGO ВІНСТОНА ЧЕРЧИЛЛЯ У ПРИВАТНОМУ ЕПІСТОЛЯРІЇ.....	119
Олеся СЛИВИНСЬКА КОНЦЕПТ «ВЛАДА» У СВІДОМОСТІ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ (КРИЗЬ ПРИЗМУ АНКЕТНИХ РЕАКЦІЙ НА ЗАПИТАННЯ ПРО СТАЛІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ І ВИСЛОВИ ПРО ВЛАДУ).....	125
Yaroslava FEDORIV, Alla SHUHAI, Iryna PIROZHENKO LINGUO-COGNITIVE MARKERS IN HUMAN VS AI TEXT ATTRIBUTION: A CASE STUDY OF NARRATIVE AND DESCRIPTIVE DISCOURSE	130
Наталя ЦИНТАР КОГНІТИВНИЙ АНАЛІЗ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЕМОТИВНОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ТВОРІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	146
Лілія ШПАК, Олена БАРАБАШ, Галина КУЗАН ОСОБЛИВОСТІ КОГНІТИВНОГО СТАТУСУ ОБРАЗНОЇ МЕТАФОРИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ.....	153
Oksana JAWORSKA TOPOS DAWNEGO DRONOWYCZA W POWIEŚCIACH STANISŁAWA MUELLERA “HENRYK FLIS” I ANDRZEJA CHCІUKA “ATLANTYDA” I “ZIEMIA KSIĘŻYCOWA”.....	160

ПЕДАГОГІКА

Liliia MONASTYROVA PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS AND PRACTICAL EXPERIENCE OF A FOREIGN LANGUAGE DISTANCE LEARNING AT UNIVERSITY.....	167
Анна НОСЕНКО, Наталя ЛОЗА, Дмитро ВЕЛИЧКО МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СФЕРІ ЖИВОПИСУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ НАД ЗАВДАННЯМИ «НАТЮРМОРТ У ХОЛОДНІЙ ТА ТЕПЛІЙ КОЛЬОРОВІЙ ГАМІ».....	175
Борис ПОПКОВ КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ.....	186
Мар'яна ПОРОДЬКО, Каріна ШЕВЧУК РОЗВИТОК КОМУНІКАЦІЇ У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З ОЗДОРОВЧОГО СПРЯМУВАННЯ.....	194
Валерія РЕЗУНОВА, Ольга НАШИВАНЬКО СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО ЧИТАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	201
Галина САВЧИН ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	206
Леся СЕРМАН ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ.....	210
Тетяна СИГНІК ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКОМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	215
Світлана СТЕБЛЮК, Ольга ХОМА НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	222

Лідія ТАРАПАТА-БІЛЬЧЕНКО, Наталія ГУРАЛЬНИК, Марина ДЕМИДОВА КОНЦЕПТ «УЧИТЕЛЬ – УЧЕНЬ» У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ.....	227
Людмила ТИТАРЕНКО, Наталія СІНОПАЛЬНИКОВА, Олена МАСЮК ШЛЯХИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	235
Дар'я ХРИПУН ЕТАПИ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ ПІСЛЯ КОХЛЕАРНОЇ ІМПЛАНТАЦІЇ.....	242
Катерина ЦИМБАЛ, Сергій ЦИМБАЛ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ДОСВІДУ СТУДЕНТІВ-ВОКАЛІСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ СТУДІЙНОГО ПРАКТИКУМУ.....	247
Sun CHANGLONG GLOBAL INTEGRATION OF CHINA'S POLITICAL PROCESSES.....	253
Денис ЧИК, Тетяна СЕМЕГИН, Тетяна ДОЛГА СТРАТЕГІЯ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	260
Оксана ШЕЛЕВЕР, Ван ЦЗІСЮАНЬ ЦІННІСТЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗНАТЬ У КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ 21 СТОЛІТТЯ.....	267
Алевтина ШЕЛЯКІНА, Оксана ТОРОСЯН ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК SOFT SKILLS У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	272
Юлія ШПАЛЯРЕНКО, Катерина МАКАРОВА ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА.....	277
Олексій ШТЕПА, Світлана КОВАЛЕНКО ПРОБЛЕМА ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	282
Ольга ШУМ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА СТУДЕНТАМ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	289
Святослав ЮРЧЕНКО, Інна СТРАЖНІКОВА СТАНОВЛЕННЯ І УМОВИ РОЗВИТКУ ПАРАДИГМИ ПІДРУЧНИКОТВОРЕННЯ З ГЕОГРАФІЇ ДЛЯ ЗЗСО УКРАЇНИ (КІНЕЦЬ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ).....	294
Микита ЯЦЮТА, Ірина БОРЕЙЧУК НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КОНТЕНТ ТЕЛЕБАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО.....	300

РЕЦЕНЗІЇ

Лілія ГРИНИК РОЗВИТОК ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УРСР У 1960–1990-Х РР: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ.....	306
---	-----